Βιβλιοπαρουσίασις

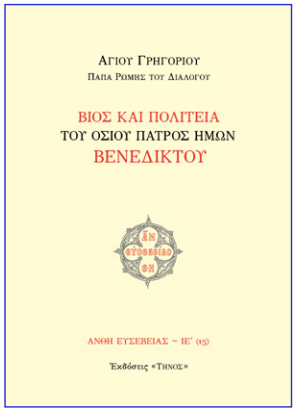

Ἁγίου Γρηγορίου Πάπα Ῥώμης τοῦ Διαλόγου

Βίος καὶ Πολιτεία τοῦ Ὁσίου Πατρὸς ἡμῶν Βενεδίκτου

Κατὰ μετάφρασιν τοῦ Πάπα Ῥώμης Ζαχαρίου, καὶ κατὰ παράφρασιν τοῦ Καισαρίου Δαπόντε

Ἐκδόσεις: «Τῆνος», Ἄνθη Εὐσεβείας -ΙΕ΄ (15).
Ἐπιμέλεια: Ἱ. Μ. Χρυσοποδαριτίσσης Νεζερῶν.
Ἔκδοσις Α΄, Ἀθήνα, Ἰούνιος 2021.
Σελίδες 293 (14,2 x 21).

Ἡ Ἀδελφότητα τῆς Ἱ. Μ. Χρυσοποδαριτίσσης-Νεζερῶν στὸν τομέα τῆς Ἁγιολογίας ἐπιτελεῖ ἔργο θεάρεστο. **Φ**έρνει στὸ φῶς τῆς δημοσιότητας ἐκτενεῖς *Βίους Ἁγίων* μὲ ὑπευθυνότητα καὶ σεβασμὸ πρὸς τὸ εὐρύτατο ἀναγνωστικὸ κοινό, ἀφοῦ τὸ ἀρχαῖο κείμενο τῶν *Βίων* κατὰ κανόνα συνοδεύεται μὲ μετάφραση-νεοελληνικὴ ἀπόδοση. **Σ**τὴν σειρὰ «Ἄνθη Εὐσεβείας» τῶν ἐκδόσεων «Τῆνος» ἔχουν ἐκδοθεῖ μέχρι σήμερα 15 τέτοια ἁγιολογικὰ κείμενα. **Τ**ὸ τελευταῖο κείμενο φιλοξενεῖ τὸν *Βίο τοῦ ὁσίου Βενεδίκτου.*

Τὸ ἔργο αὐτὸ εἶναι ἀρκετὰ ἐνδιαφέρον, γιατὶ προέρχεται ἀπὸ τὸν κάλαμο ἑνὸς δυτικοῦ συγγραφέα, τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Διαλόγου (590-604), ἔχει μεταφραστεῖ ἀπὸ τὸν ἑλληνικῆς καταγωγῆς πάπα Ῥώμης Ζαχαρία (741-752) καὶ ἔχει παραφραστεῖ στὴ νεοελληνικὴ ἀπὸ ἕναν γνωστὸ λόγιο τῆς Ὀθωμανοκρατίας, τὸν Καισάριο Δαπόντε (1713-1784).

Ἐξαιτίας τῆς ἀνωτέρω πορείας τοῦ κειμένου τῶν Διαλόγων, ὁ ἀναγνώστης ἔχει τὴν δυνατότητα νὰ μάθει ἀρκετὰ ὄχι μόνο γιὰ τὸ ἔργο *Διάλογοι* τοῦ ἁγίου Γρηγορίου, ἀλλὰ καὶ βιογραφικὰ στοιχεῖα γιὰ τοὺς Γρηγόριο, Ζαχαρία καὶ Καισάριο

Δαπόντε, γιὰ τὶς ἐκδόσεις τοῦ ἔργου (λατινική-ἑλληνική) καὶ γιὰ τὴν χειρόγραφη παράδοση τῆς ἑλληνικῆς μεταφράσεως τοῦ Ζαχαρίου.

Ὁ Καισάριος Δαπόντες στὴν παράφρασή του δὲν συμπεριέλαβε τὶς ἐρωτήσεις καὶ τὶς ἀπαντήσεις τοῦ ἀρχιδιακόνου Πέτρου καὶ τοῦ ἁγίου Γρηγορίου ἀντίστοιχα, ποὺ παρεμβάλλονται στὸ κείμενο τῶν Διαλόγων, καὶ παράφρασε μόνο τοὺς Βίους τῶν Ἁγίων (Εἰσαγωγή, σελ. 17-53).

Τὸ ἀνώτερο κείμενο τοῦ Καισαρίου Δαπόντε ἐπέλεξαν οἱ Ἀδελφοὶ τῆς Ι. Μ. Χρυσοποδαριτίσσης γιὰ νὰ παρουσιάσουν τὸν Βίο τοῦ Ὁσίου Βενεδίκτου (Β' βιβλίο τῶν *Διαλόγων*), δημοσιεύοντας σὲ παράλληλες σελίδες τὰ κείμενα τοῦ Ζαχαρία καὶ τοῦ Δαπόντε (σελ. 57-273).

Τὰ κενὰ ποὺ δημιουργήθηκαν ἀπὸ τὴν ἄνιση ἀντιπαράθεση τῶν κειμένων (ἐξαιτίας τῆς παραλείψεως τῶν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων τοῦ ἀρχιδιακόνου Πέτρου καὶ τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου ἀντίστοιχα ἀπὸ τὴν παράφραση τοῦ Δαπόντε), καλύφθηκαν ἀπὸ τὶς μικρογραφίες τοῦ κώδικα Vat. Lat. 1202 τῆς Ἀποστολικῆς Βιβλιοθήκης τοῦ Βατικανοῦ, ποὺ σχετίζονται μὲ τὸ περιεχόμενο τοῦ Βίου τοῦ Ὁσίου Βενεδίκτου.

Μὲ αὐτὸν τὸν τρόπο παρέχεται ἡ δυνατότητα στὸν ἕλληνα ἀναγνώστη νὰ ἀπολαύσει τὸ χαριτωμένο κείμενο τοῦ Δαπόντε καὶ νὰ παρακολουθήσει τὸν Βίο τοῦ Ὁσίου Βενεδίκτου ἀπὸ τὴν γέννηση ὡς τὴν κοίμησή του.

Οἱ Ἀδελφοὶ τῆς Μονῆς δὲν περιόρισαν τὶς δραστηριότητές τους μόνο στὴν παράθεση τῶν δύο κειμένων, ἀλλὰ τὴν ἐπέκτειναν καὶ στὴν σύνταξη τῶν ἀναγκαίων σχολίων (συνολικὰ 155). **Τ**ὰ σχόλια αὐτὰ γράφτηκαν γιὰ «**ν**ὰ ἀναδειχθῇ τὸ –κοινὸν κατὰ τὸν Ϛ' αἰ. στὴν Ἀνατολὴ καὶ στὴν Δύσι– ἀσκητικὸ καὶ νηπτικὸ ὑπόβαθρο τοῦ βίου καὶ τῆς πολιτείας ὅλων τῶν μεγάλων ἀσκητῶν, ἰδίως δὲ μάλιστα τοῦ Ὁσίου Βενεδίκτου» (σελ. 43).

Τὰ σχόλια αὐτὰ ἀποτελοῦν ἄθλο πραγματικό, ἀφοῦ σχολιάζουν ἀντίστοιχα θαύματα, ἀντίστοιχες συμπεριφορές, ἀντίστοιχα περιστατικὰ κ.ἄ. Ἁγίων τῆς καθ' ἡμᾶς Ἀνατολῆς. **Π**αραλλήλως παραπέμπουν σὲ χωρία τῆς Ἁγίας Γραφῆς, σὲ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας, σὲ ἐκκλησιαστικοὺς καὶ θύραθεν συγγραφεῖς καὶ παρέχουν στοιχεῖα γιὰ μνημονευόμενα πρόσωπα, πόλεις, τοπωνύμια κ. ἄ.

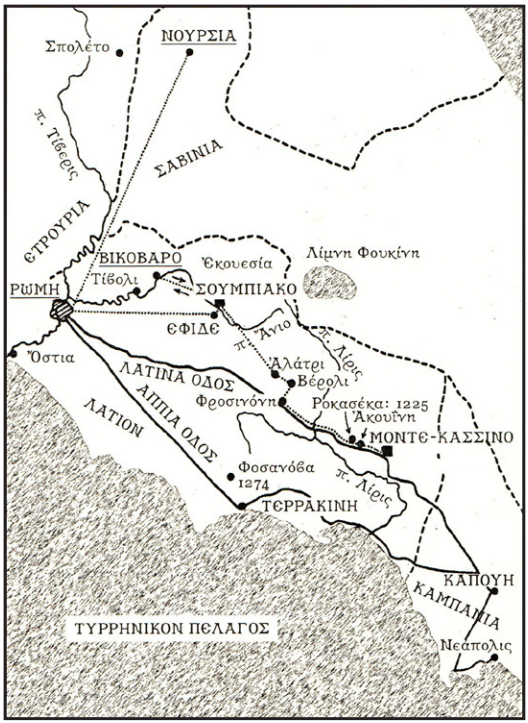

Ἡ ἐκτενεστάτη βιβλιογραφία ποὺ παρατίθεται (σελ. 279-288) δείχνει τὴν ἀγωνία τῶν Ἀδελφῶν τῆς Μονῆς γιὰ τὴν ἀντικειμενικὴ τεκμηρίωση τῶν γραφομένων.

Φυσικὰ δὲν ἀποφεύγονται καὶ σχόλια πρὸς οἰκοδομὴ τῶν ἀναγνώστων. **Ο**ἱ Πατέρες τῆς Μονῆς μάλιστα, γιὰ νὰ βοηθήσουν τὸ εὐρύτερο ἀναγνωστικὸ κοινὸ νὰ κατανοήσει τὰ σχόλια, πολλὲς φορὲς παραθέτουν κείμενα σὲ νεοελληνικὴ μετάφραση.

Ἡ ἀξία τοῦ παρόντος βιβλίου εἶναι ἀνεκτίμητη, ἀφοῦ μὲ τὸ περιεχόμενό του προβάλλεται ὄχι μόνο ἕνα ἀξιόλογο ἔργο τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Διαλόγου, ἀλλὰ καὶ ἕνας θαυματουργὸς Ἅγιος τῆς μιᾶς ἁγίας Ἐκκλησίας, ποὺ ἔζησε καὶ ἔδρασε στὴν Δύση, ὁ Ὅσιος Βενέδικτος. **Κ**αὶ ὁ Βίος αὐτός, μολονότι ἔχει γραφεῖ στὰ λατινικά, γίνεται γνωστὸς στὸν ἕλληνα ἀναγνώστη χάρη στὴν μετάφραση τοῦ πάπα Ζαχαρία, τὴν παράφραση τοῦ Καισαρίου Δαπόντε καὶ τὸν πνευματικὸ μόχθο καὶ τὴν ἄοκνη προσπάθεια τῶν Ἀδελφῶν τῆς Μονῆς Χρυσοποδαριτίσσης-Νεζερῶν.

Δημήτριος Β. Γόνης

* * *

Περιεχόμενα

Πρόλογος.
Εἰσαγωγή.
Βίος τοῦ Ἁγίου Βενεδίκτου
- κατὰ μετάφρασιν του Πάπα Ζαχαρίου.
- κατὰ παράφρασιν τοῦ Καισαρίου Δαπόντε.

Κεφάλαια του Β΄ Βιβλίου.
Βιβλιογραφία.
Εὑρετήριον ὀνομάτων.
Χάρτης. ❑